

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικό σημείωμα	5
Α. Ακολουθία του Μεγάλου Αγιασμού των Θεοφανείων	11
Β. Τελετή λιτανείας αγίων Εικόνων την Κυριακή της Ορθοδοξίας	37
Γ. Ευχές της γονυκλισίας της Αγίας Κυριακής της Πεντηκοστής	45
Δ. Κατχητικός Λόγος αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου	73
ΕΠΙΜΕΤΡΟ	79
Α. Επεξηγηματικές σκέψεις για τα Θεοφάνεια και τον Μεγάλο Αγιασμό	79
Β. Επινίκιες εορταστικές εκφράσεις - εκδηλώσεις	89
Γ. Όποιος λατρεύει τον Θεό δεν γίνεται δούλος κανενός	100
Δ. Επεξηγήσεις στη σύγχυση και την ασάφεια των προϋποθέσεων μετοχής στην Ευχαριστία . .	103
Περιεχόμενα	111

Γ. ΕΥΧΕΣ ΤΗΣ ΓΟΝΥΚΛΙΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Το τυπικό προβλέπει ότι στο τέλος της Θείας Λειτουργίας της Πεντηκοστής τελούμε συνημμένα και τον Εσπερινό, της ακολουθούσης την επομένη εορτής του Αγίου Πνεύματος, στον οποίον υπάρχουν συνηρτημένες και οι ευχές της Γονυκλισίας. Το τυπικό προέρχεται από μία εποχή που... δεν είχε ρολόγια! Οι άνθρωποι εκινούντο *sub species aeternitatis*, υπό την προοπτική της αιωνιότητος! Μισή και μία ώρα επιπλέον, στην οποιαδήποτε απασχόληση δεν είχε αρνητική φόρτιση. Άλλωστε, όσον αφορά τις εκκλησιαστικές συνάξεις, ήταν η μόνη σχεδόν κάθε εβδομάδα κοινωνική εκδήλωση. Να προστεθεί λοιπόν μία-μιάμιση ώρα στην Θ. Λειτουργία δεν έλεγε τίποτε.

Τα θεολογικά ακατανόητα ήταν απρόσιτα ή αγνοούμενα λογικογλωσσικώς, από το ποίμνιο.

Αν η Θ. Λειτουργία ετελείτο επί τροχάδην (εν όψει του προστιθέμενου εσπερινού) ή αν ενώ μόλις είχε ξημερώσει, έφαλλαν «έλθόντες επί τήν ήλιου δύσιν», κανέναν δεν ενοχλούσε! *Graeca sunt, non leguntur...* Ακόμα και σήμερα, όσοι προσπαθούν να «δικαιολογήσουν» τα αδι-

καιολόγητα και ακατανόητα αυτής της αταξίας, επικαλούνται την ελευθερία... από την χρονική συνέπεια, και το αδέσμευτο της προσευχής, κάνοντας θρασύτατη εκτομή από την λογική, των Ακολουθιών της Εκκλησίας, που φυσικά ονοματίζονται από το χρονοπλαίσιο: Όρθρος - Ώρες - Εσπερινός!!!

Προφανώς ο Εσπερινός «ήρθε» το πρωί γιατί αν γινόταν στην σωστή του ώρα... δεν θα «ερχόντουσαν» οι χριστιανοί!! Και η παράβαση απόκτησε με τα χρόνια ισχύν νόμου!!

Σήμερα νομίζουμε και προτείνουμε, ότι πρέπει να τελείται σωστά (όχι επί τροχάδην) η λαμπρή Λειτουργία της Αγίας Πεντηκοστής και συνημμένα να διαβάζονται οι ευχές της Γονυκλισίας όχι με Εσπερινό αλλά με ψαλμώδηση ενδιάμεσα στα τρία τμήματα των ευχών, των εορταστικών Ιδιομέλων και Αποστίχων της Πεντηκοστής. Αποφεύγεται έτσι ο λειτουργικός παραλογισμός (Εσπερινός το πρωί!) και σώζεται η αρτιότητα της Θ. Λειτουργίας, όπως και το προσευχητικό όφελος από τις ευχές της Γονυκλισίας.

Παρακάτω διάταξη αυτής της προσευχητικής προσθήκης.

Ψάλτης: Εἴη τό ὄνομα Κυρίου εὐλογη-
μένον ἀπό τοῦ νῦν καί ἕως τοῦ αἰῶνος
(ἐκ γ').

Ο διάκονος ή ο ιερέας λέει τα *Ειρηνικά*
και ο ψάλτης ψάλλει μετά από κάθε δέ-
ηση, *Κύριε ελέησον.*

Ιερέας: Εν ειρήνη, ας παρακαλέσουμε
τον Κύριο.

Ψάλτης: Κύριε ελέησον.

Ιερέας: Για την άνωθεν ειρήνη του ου-
ρανού, που Εκείνος χορηγεί, και για την
σωτηρία των ψυχών μας, ας παρακαλέ-
σουμε τον Κύριο.

Για την ειρήνη σύμπαντος του κόσμου
και την σταθερότητα των αγίων Εκκλη-
σιών του Θεού, καθώς και για την ένωση
των πάντων εν Χριστώ, ας παρακαλέ-
σουμε τον Κύριο.

Γι' αυτόν εδώ τον Ιερό Ναό και για
όσους με πίστη, ευλάβεια και φόβο Θεού
συνάζονται σ' αυτόν, ας παρακαλέσουμε
τον Κύριο.

Για τον αρχιεπίσκοπό μας,
για τους τιμίους πρεσβυτέρους, για τους
διακόνους του Χριστού, και για όλους,
κληρικούς και λαϊκούς, ας παρακαλέ-
σουμε τον Κύριο.

♦ ♦ ♦

Για τον παρευρισκόμενο λαό που αναμένει την Χάρη του αγίου Πνεύματος, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Για όσους προσευχητικά γονατίζουν, σωματικά και ψυχικά, μπροστά στον Χριστό, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Για να ενισχυθούμε προς τήρηση των εντολών του Θεού, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Για να μας χορηγήσει ο Χριστός πλούσιως τα ελέη Του, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Για να δεχθεί ως προσευχητικό θυμίαμα την γονυκλισία μας, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Για όλους όσους χρειάζονται την βοήθεια του Χριστού, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Για να μας λυτρώσει από κάθε θλίψη και αναστάτωση και κίνδυνο και ανάγκη, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Κύριε, με το έλεός Σου, ανάλαβε να μας προστατεύσεις, να μας διαφυλάξεις, να μας ελεήσεις και να μας σώσεις.

Χορός: Αμήν.

Αφού μνημονεύσαμε την Παναγία, Ἀχραντη, Ὑπερευλογημένη, Ἐνδοξη, Δέσποινα μας Θεοτόκο, την αειπαρθένο Μαρία, καθώς και όλους τους αγίους, πλέον τον εαυτό μας και τους άλλους, όπως και όλη την ζωή μας, ας την αφήσουμε στα χέρια του Θεού.

Ψάλτης: Σοι Κύριε.

Ιερέας: Γιατί σε σένα πρέπει κάθε δόξα, τιμή και προσκύνηση, στον Πατέρα, στον Υιό και στο άγιο Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων.

Ψάλτης: Αμήν.

Ιερέας: Ακόμη μια φορά γονατιστοί, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Ψάλτης: Κύριε ἐλέησον.

Ιερέας:

ΣΤΑΣΙΣ Α΄

Αχραντε, αμίαντε, άναρχε, άόρατε, ακατάληπτε, ανεξιχνίαστε, αναλλοίωτε, ανυπέρβλητε, άμέτρητε, ανεξίκακε Κύριε, ο μόνος αθάνατος· το φως το

απρόσιτο· Συ που δημιούργησες τον ου-
ρανό την γη και την θάλασσα· και όλα
όσα υπάρχουν σε όλα αυτά. Συ, που πριν
ακόμα Σου ζητήσωμε κάτι, μας το δίνεις,
Εσένα παρακαλούμε και Σε ικετεύουμε:

Δέσποτα φιλόανθρωπε, Πατέρα του
Κυρίου μας Ιησοῦ Χριστού· ο οποίος για
μας τους ανθρώπους, και για την σωτη-
ρία μας, κατήλθες από τον ουρανό και
με ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, έλα-
βες σάρκα από την ένδοξη Αειπάρθενο
και Θεοτόκο Μαρία, και έγινες άνθρω-
πος, και σαν άνθρωπος κοντά μας, πρώ-
τα μας δίδαξες με λόγια, ύστερα όμως
μας το έδειξες και με έργα, όταν βάδιζες
προς το σωτήριο Πάθος και άφησες σε
μας, τους ταπεινούς και αμαρτωλούς
και ανάξιους δούλους Σου, το **υπό-**
δειγμα, να κλίνουμε τα γόνατα και να
σκύβουμε το κεφάλι όταν θέλουμε να Σε
παρακαλέσουμε, να συγχωρήσεις, σε
μας τις αμαρτίες μας, και στον λαό σου
τα από άγνοια λάθη του,

Συ, Πολυέλεε και Φιλόανθρωπε Πατέρα
άκουγέ μας, Σε παρακαλούμε, όποτε

Τώρα λοιπόν, που Σε παρακαλούμε,
εισάκουσέ μας:

- Γονατιστοί μπροστά Σου, Σε ικετεύουμε δέξου μας, αμαρτήσαμε ενώπιόν Σου και είμαστε ένοχοι. Όμως, από την στιγμή που γεννηθήκαμε, αφιερωθήκαμε σε Σένα. Από την κοιλιά της μητέ-

ρας μας, Συ είσαι ο Θεός μας, έστω και αν δεν πορευθήκαμε κατά το θέλημά Σου.

- Σε εγκαταλείψαμε και η ζωή μας βουτήχθηκε στην αμαρτία. Γυμνωθήκαμε από την Χάρη Σου, και χάσαμε την άνεση να απευθυνόμαστε σαν παιδιά Σου σε Σένα. Όμως και πάλι, την ελπίδα μας σε Σένα την στηρίζουμε και στην απέραντη Ευσπλαγχνία Σου.

- Συγχώρησε, Κύριε, τις αμαρτίες μας, που από άγνοια κάναμε στα νιάτα μας.

- Καθάρισέ μας από το κάθε τι, που βαρύνει την συνείδησή μας.

- Μη μας λησμονήσεις στα γηρατειά μας· μη μας εγκαταλείψεις, τότε που σιγά-σιγά η ζωή μας σβήνει. Αξίωσε μας, πριν επανέλθουμε στην γη, να έχουμε επιστρέψει σε Σένα.

- Δες μας ευσπλαγχνικά. Βάλε αντιστάθισμα στις αμαρτίες μας τους οίκτιρμούς Σου. Αντίταξε την άβυσσο της ευσπλαγχνίας Σου στο πλήθος των πλημμελημάτων μας.

• Δες, Κύριε, από το άγιο κατοικητήριο Σου τον λαό Σου, που, γονατιστός γύρω μου, περιμένει το έλεός Σου. Έλα κοντά μας, με την καλωσύνη Σου. Απάλλαξέ μας από την καταδυναστεία του διαβόλου.

• Στήριξε την ζωή μας στον άγιο νόμο Σου.

• Πάρε τον λαό Σου κάτω από την προστασία των αγγέλων Σου. Σύναξε μας όλους στην Βασιλεία Σου. Δώσε την συγγνώμη Σου σε εκείνους που έχουν την ελπίδα τους σε Σένα.

• Συγχώρεσέ μας, και εμάς τους κληρικούς και όλον τον λαό Σου, για τα αμαρτήματά μας. Καθάρισέ μας, με την δύναμη του αγίου Σου Πνεύματος. Διάλυσε τις παγίδες, που μας στήνει ο διάβολος.

Με τις πρεσβείες για όλα αυτά της πανάχραντης Μητέρας Σου και όλων των αγίων Σου.

Ψάλτης: Αμήν.

Ιερέας: Κύριε, με το έλεός Σου, ανάλαβε να μας προστατεύσεις, να μας αναστήσεις

από τις πτώσεις μας, να μας διαφυλάξεις,
να μας ελεήσεις και να μας σώσεις.

Αφού μνημονεύσαμε την Παναγία,
Ἀχραντη, Ὑπερευλογημένη, Ἐνδοξη, Δέ-
σποινα μας Θεοτόκο, την αειπαρθένο
Μαρία, καθώς και όλους τους αγίους,
πλέον τον εαυτό μας και τους άλλους,
όπως και όλη την ζωή μας, ας την αφή-
σουμε στα χέρια του Θεού.

Ψάλτης: Σοι Κύριε.

Ιερέας: Γιατί από Εσένα αναμένουμε
έλεος και σωτηρία, Χριστέ και Θεέ μας
και σε Σένα αναπέμπουμε δόξα, στον
Πατέρα και στο Ἅγιο Πνεύμα, τώρα και
πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων.

Ψάλτης: Αμήν.

Ἰδιόμελα. Ἦχος δ΄

Παράδοξα σήμερον, εἶδον τά ἔθνη
πάντα ἐν πόλει Δαυΐδ, ὅτε τό
Πνεῦμα κατῆλθε τό ἅγιον ἐν πυρίναις
γλώσσαις, καθώς ὁ θεηγόρος Λουκᾶς
ἀπεφθέγγετο. Φησί γάρ· Συνηγμένων
τῶν Μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐγένετο

♦ ♦ ♦

Γ. Όποιος λατρεύει τον Θεό
δεν γίνεται δούλος κανενός

Όλοι μας θεωρούμε ότι η Εκκλησία είναι ένας κατεστημένος θεσμός που εκφράζεται με τους παπάδες ή τους δεσποτάδες ή τον Αρχιεπίσκοπο! Μεγάλο λάθος!! Η Εκκλησία του Χριστού είναι το μυστήριο του Σώματος του Χριστού, τα μέλη του οποίου, είμαστε ΟΛΟΙ εμείς διά του Βαπτίσματος. Κάθε βαπτισμένος είναι μέλος του Σώματος του Χριστού, της Εκκλησίας. Μα εγώ δεν έχω σχέση με την Εκκλησία και δεν μετέχω στη ζωή της, θα μου πεις! Όμως ακόμα και έτσι είσαι μέλος της Εκκλησίας, που νοσεί ίσως, αλλ' όμως μέλος. Όπως στο φυσικό μας σώμα αποτελεί μέλος του και το πόδι και το δόντι, ακόμα και αν πονούν ή για κάποιο λόγο δεν τα αισθανόμαστε. Το να είναι κανείς χριστιανός σημαίνει να ανήκει στην κοινότητα της Εκκλησίας. Χριστιανός σημαίνει "κοινή ζωή". Ο Χριστός ο ίδιος ανήκει στην κοινότητα αυτή σαν κεφαλή της

και Κύριος της. Και η ενότητα αυτή πραγματοποιείται στα Μυστήρια του Βαπτίσματος και της Θείας Ευχαριστίας, κατά βάσιν.

Μόνο με αυτά τα Μυστήρια ξεπερνούμε τα ανθρώπινα μέτρα μιας ομάδας ή συλλόγου και μπαίνουμε στο μέγα μυστήριο της Εκκλησίας. Μέσα από τα μυστήρια οι χριστιανοί ενσωματώνονται στον Χριστό και ο Χριστός μένει με αυτούς. Και ο Χριστός είναι ο μόνος αληθινός ιερέας της Εκκλησίας. Αυτός τελεί τα πάντα με τα χέρια των Αρχιερέων και των Ιερέων. Η αναξιότητα των κληρικών σε τίποτε δεν ζημιώνει ή ελλατώνει τα Μυστήρια της Έκκλησίας. Άλλωστε όλοι είμαστε ίσοι μέσα στην Εκκλησία, όπως τα κύτταρα του οργανισμού του ανθρώπου, έστω και αν κάποια, έχουν διαφορετική δομή. Οι κληρικοί είναι πατέρες μας πνευματικοί και ο Αρχιερέας κάθε τόπου είναι η ορατή συνέχεια των αγίων Αποστόλων και ο σύνδεσμος με την παγκόσμια Εκκλησία. Χωρίς αρχιερέα δεν μπορεί να υπάρξει Εκκλησία.

Στην γιορτή της Πεντηκοστής αυτό το προαιώνιο Μυστήριο της Εκκλησίας άρχισε να "περιπατεί" ανάμεσα στους ανθρώπους. Αφού όμως γίναμε μέλη του Χριστού-Εκκλησίας με το βάπτισμα χρειάζεται πλέον να συνειδητοποιήσουμε αυτό το γεγονός και να αρχίσουμε τον αγώνα της ουσιαστικής μας σχέσης με τον Χριστό και την Εκκλησία. Να καταλάβουμε ότι ζωή είναι ο Χριστός και ότι και εμείς θα πρέπει να αρχίσουμε να ζούμε και όχι απλώς να υπάρχουμε σωματικά. Όταν αυτό το κατανοήσουμε και το ζήσουμε τότε όλη μας η ύπαρξη θα γεμίσει από τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος Αγάπη, χαρά, ειρήνη... Αυτά θα γίνουν με την συμμετοχή μας την ουσιαστική στην ζωή της Εκκλησίας και με την βοήθεια της Χάριτος του Θεού. Αυτοσωτηρία δεν υπάρχει. Τέτοιες αντιλήψεις είναι εγωιστική αυταπάτη. Είναι η σύγχρονη "καραμέλα" όλων των εισαγομένων "θρησκειών" ή φιλοσοφικών συστημάτων.

Χρειάζεται από κάπου να αρχίσουμε: Να ξεκινήσουμε συμμετέχοντας στην

Θεία Ευχαριστία της Κυριακής. Αναζητώντας κάποιον που θα μας επεξηγήσει αναλυτικότερα τα θέματα και θα μας βοηθήσει στην εμβάθυνση τους.

Δ. Επεξηγήσεις στη σύγχυση και την ασάφεια των προϋποθέσεων μετοχής στην Ευχαριστία

Η Θεία Ευχαριστία είναι ασφαλώς ό,τι πιο παράδοξο και μυστηριώδες μπορεί να υπάρξει!

Μία θυσία επί του Σταυρού και έπειτα αυτός ο Άρτος και ο Οίνος που γίνονται Σώμα και Αίμα.

Όχι οποιουδήποτε! Του Ιησού Χριστού, που πέθανε πριν 2000 χρόνια!

Πώς να το κατανοήσουμε αυτό;

Ευχαριστία είναι μια λέξη που απλούστατα σημαίνει: «ανταποδίδω» και «ευχαριστώ». Πράγματι η Θεία Ευχαριστία είναι μια απόδοση ευχαριστίας. Όμως ποιον ευχαριστούμε; Τον Θεό, τον Πατέρα, τον Ποιητήν ουρανού και γης. Αυτόν, τον